รายวิชา สังคมศึกษาฯ

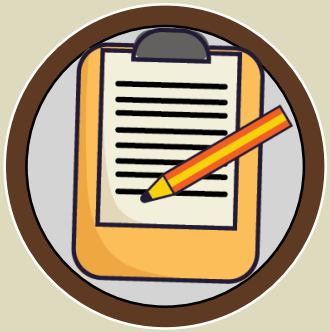
เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

รหัสวิชา ส22103 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ครูผู้สอน ศิริพร สินสมุทรไทย

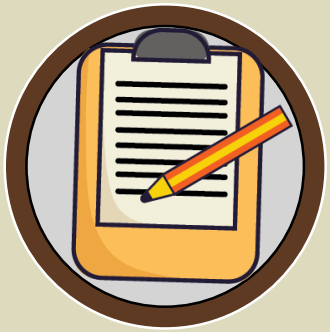

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภูมิอากาศของทวีปแอฟริกาได้ถูกต้อง

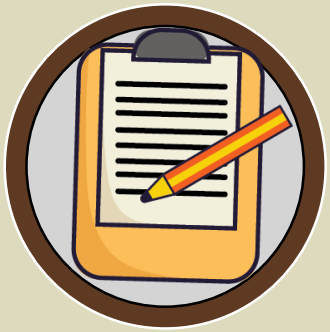

จุดประสงค์การเรียนรู้

2. นักเรียนสามารถใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการจำแนกลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกาได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

3. บอกประโยชน์ของเขตภูมิอากาศแบบต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกาในการพัฒนาไปสู่ความเป็นอัตลักษณ์ได้อย่างสร้างสรรค์

วีดิทัศน์

เรื่อง Climate Regions of Africa

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

เผยแพร่โดย : Shelly Howard

เผยแพร่วันที่ : 18 Oct 2016

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=ltc7r8jzosU

คำถาม

วีดิทัศน์ที่นักเรียนได้รับชมไปนั้น เป็นวีดิทัศน์ที่กำลังอธิบายเกี่ยวกับเรื่องอะไร

อธิบายเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศในรูปแบบต่าง ๆ ของทวีปแอฟริกา

คำถาม

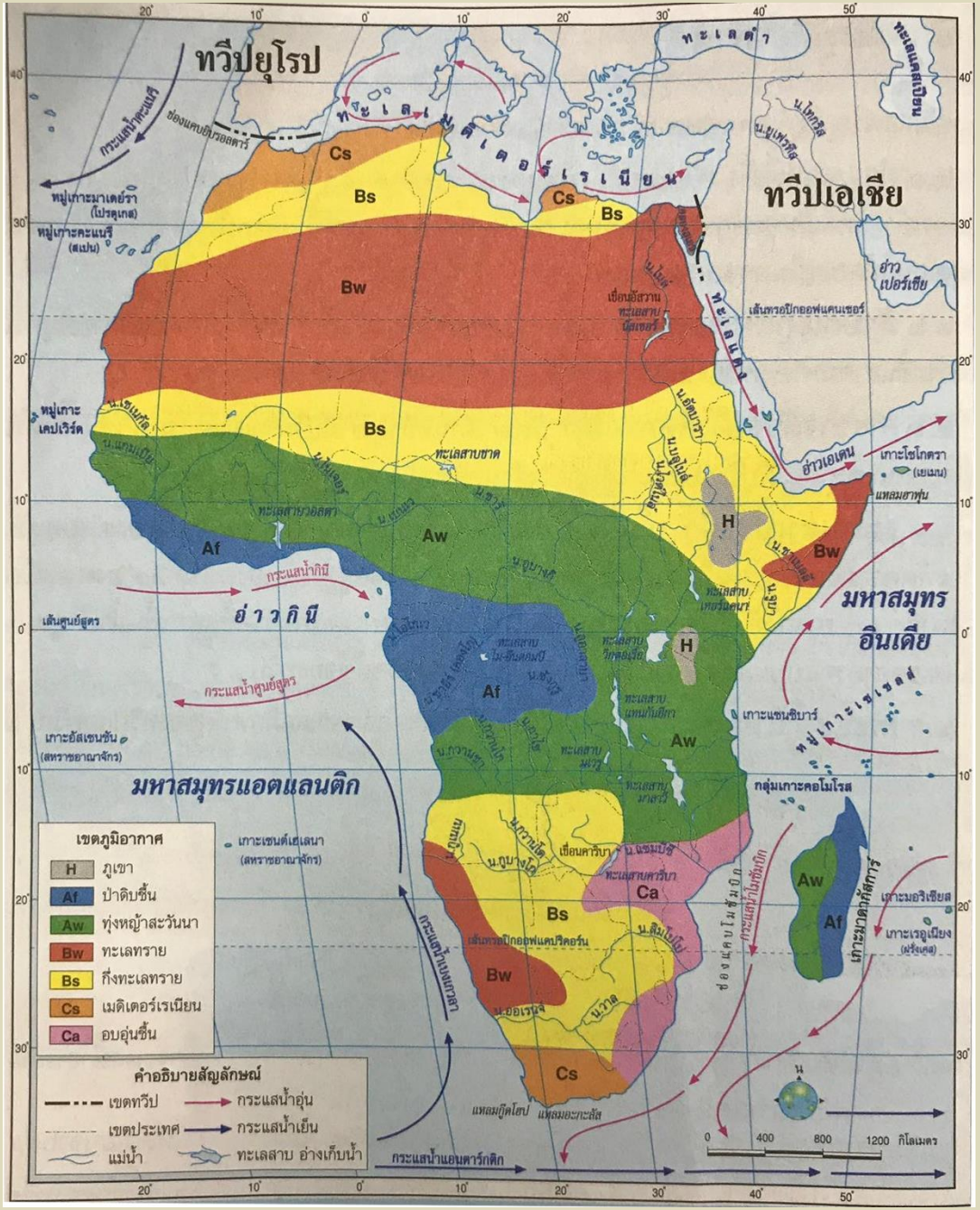

ลักษณะที่แตกต่างของทวีปแอฟริกานั้น ทำให้สภาพความเป็นอยู่ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่เป็นอย่างไร

ทรัพยากรทางธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ที่มีเขตภูมิอากาศต่างกันนั้น ก็จะมีความแตกต่างกันออกไปด้วย

“จากวีดิทัศน์ที่ได้รับชมไปนั้น หากนักเรียนสังเกตดี ๆ แล้วนั้นจะเห็นว่าหากมีเส้นศูนย์สูตรเป็นแกนสภาพภูมิอากาศทั้งด้านซีกโลกเหนือและใต้จะมีการเรียงลำดับเหมือน ๆ กัน เพราะเหตุใดจึงเป็นแบบนั้น และแต่ละรูปแบบมีความพิเศษอย่างไร ในคาบนี้เราจะมาช่วยกันหาคำตอบ”

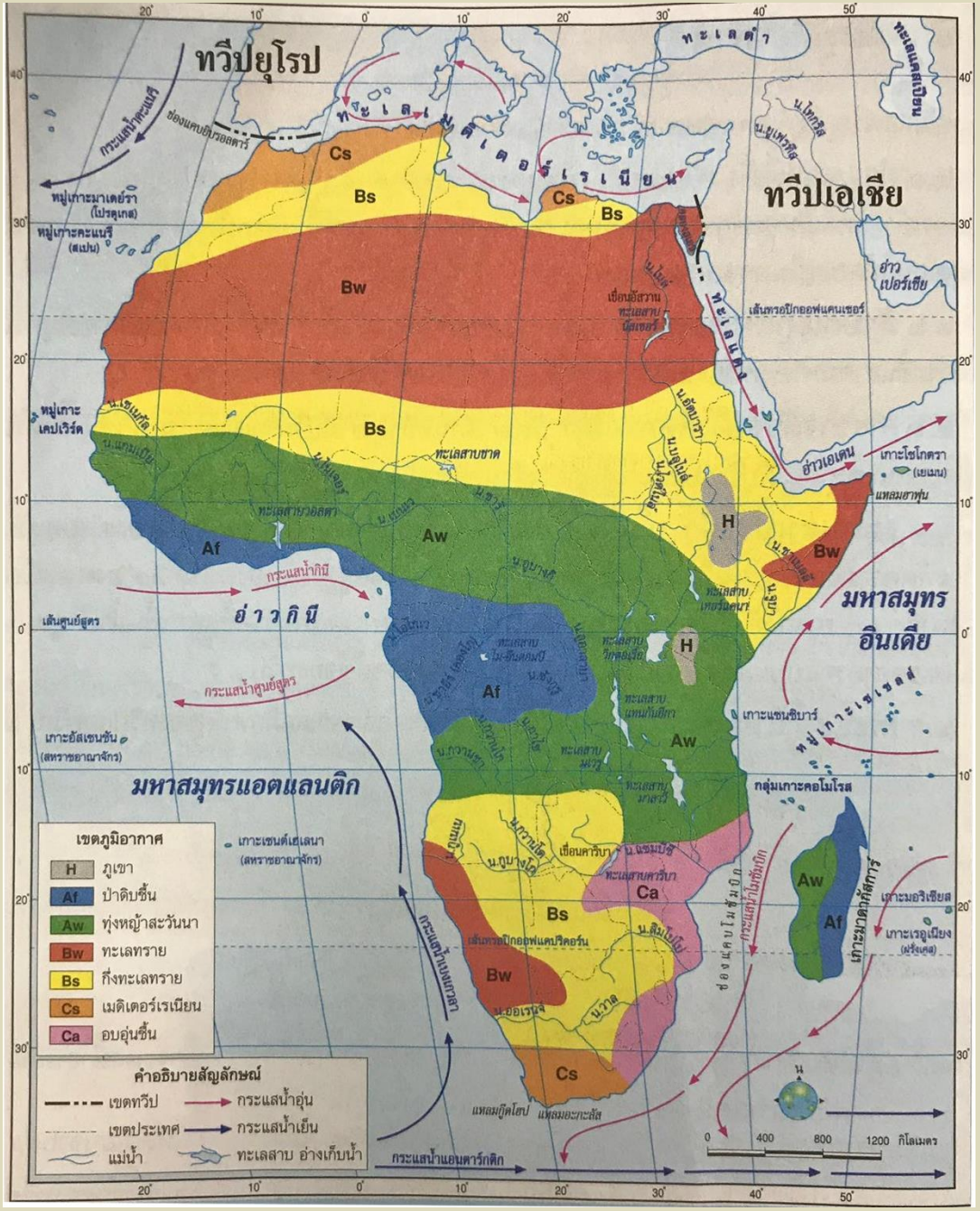

ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

เขตภูมิอากาศป่าดิบชื้น

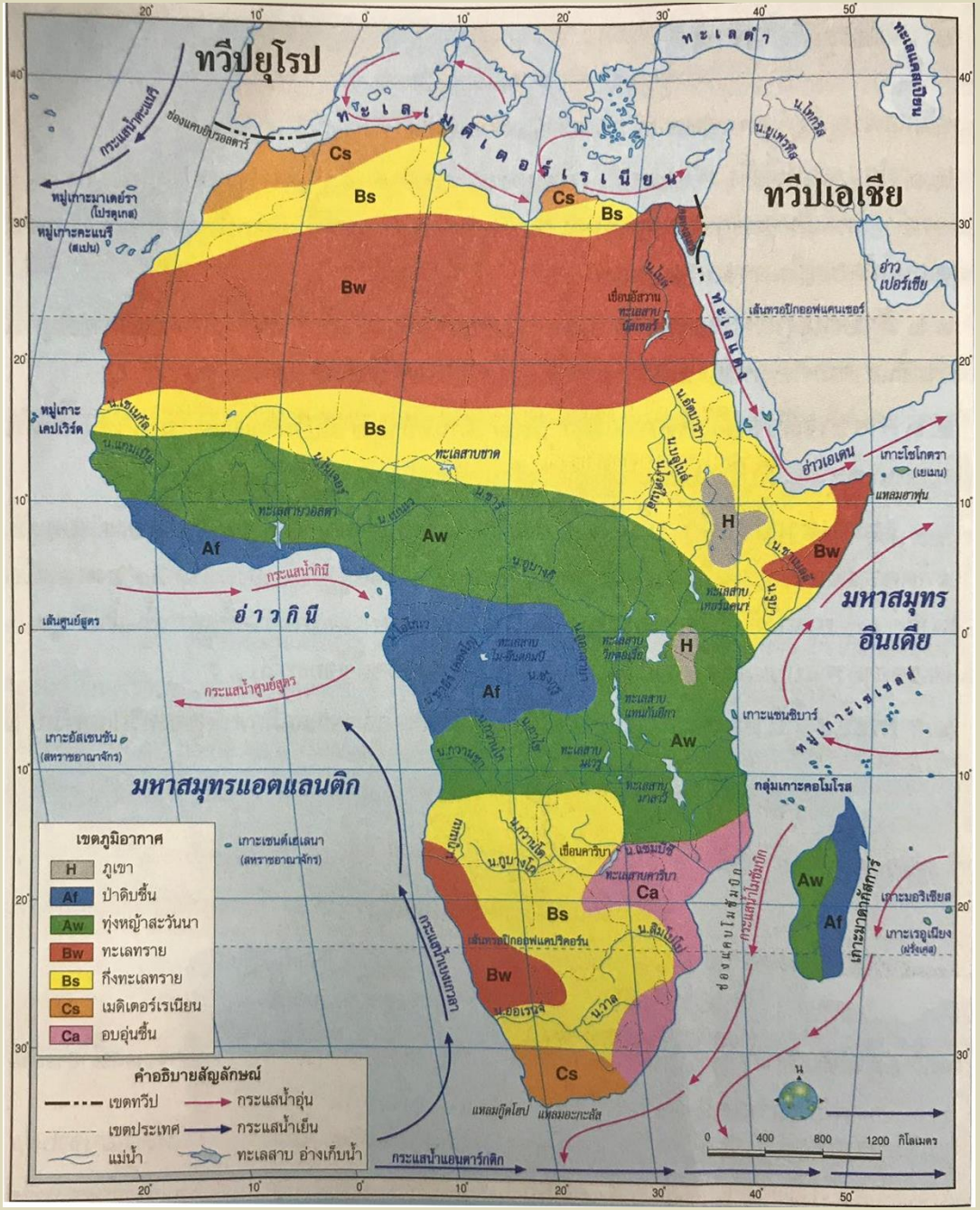
ได้แก่บริเวณลุ่มแม่น้ำคองโก ชายฝั่งรอบอ่าวกินี ชายฝั่งตะวันออกของเกาะมาดากัสการ์ **มีอากาศร้อนฝนตกชุก**

ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

เขตภูมิอากาศทุ่งหญ้าสะวันนา

คือ บริเวณตอนเหนือและใต้แนวเส้นศูนย์สูตร มีฝนตกชุกในฤดูร้อนและแห้งแล้งในฤดูหนาว

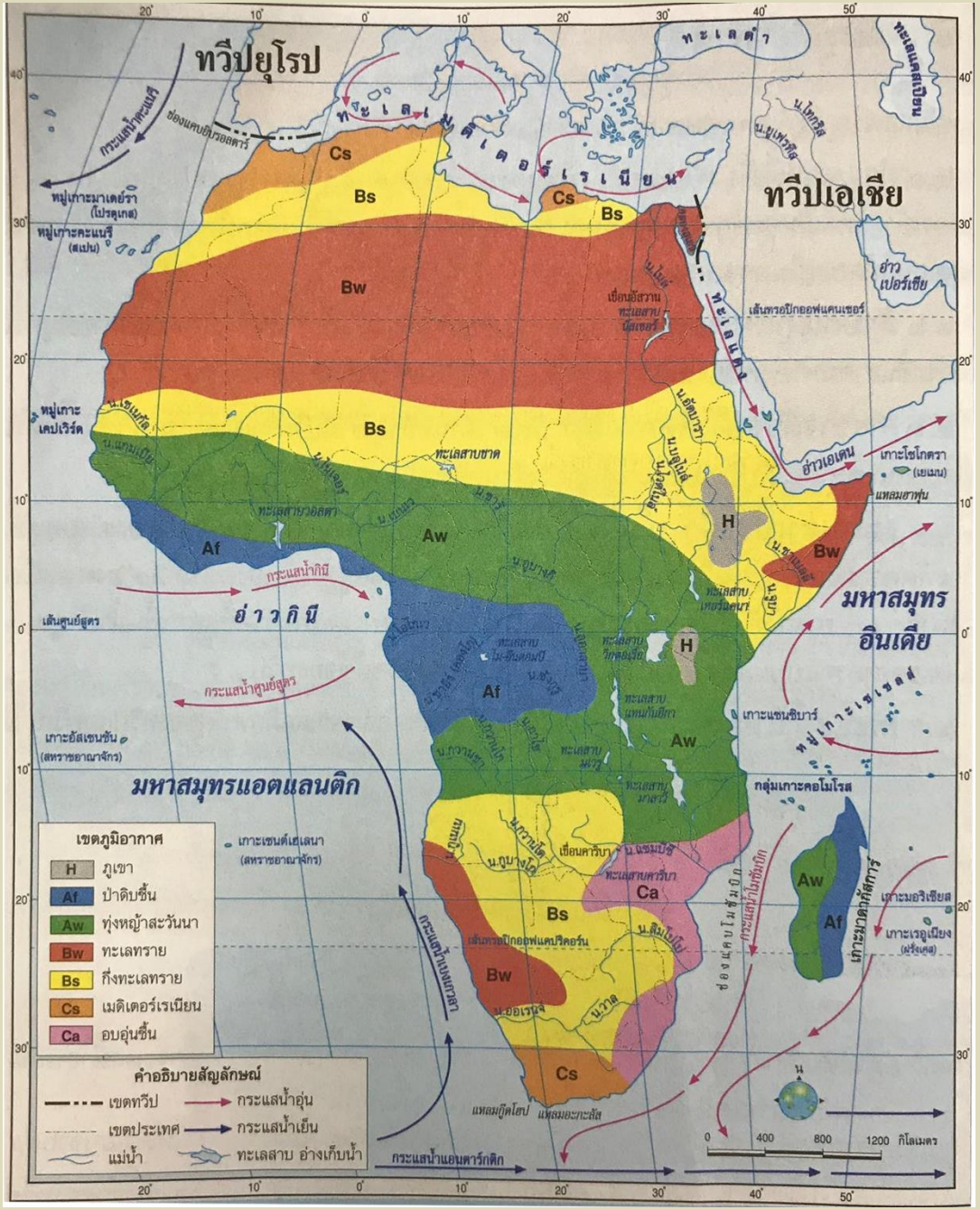

ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

เขตภูมิอากาศกึ่งทะเลทราย

พบทางตอนกลางของทวีป และทางใต้ของเส้นศูนย์สูตร

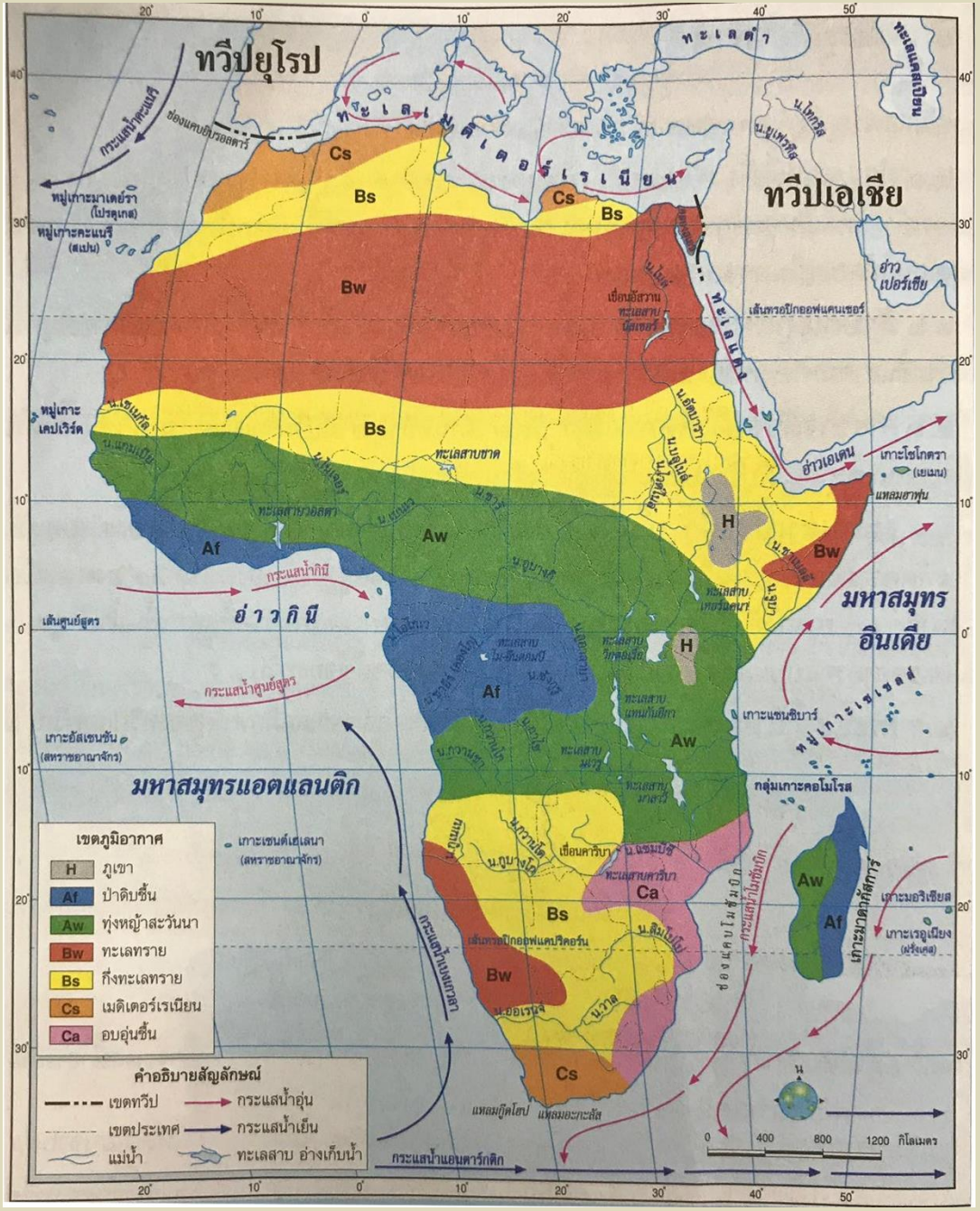
ลักษณะอากาศไม่แห้งแล้งมากเหมือนในทะเลทราย แต่มีฝนตกน้อยกว่า

ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

เขตภูมิอากาศทะเลทราย

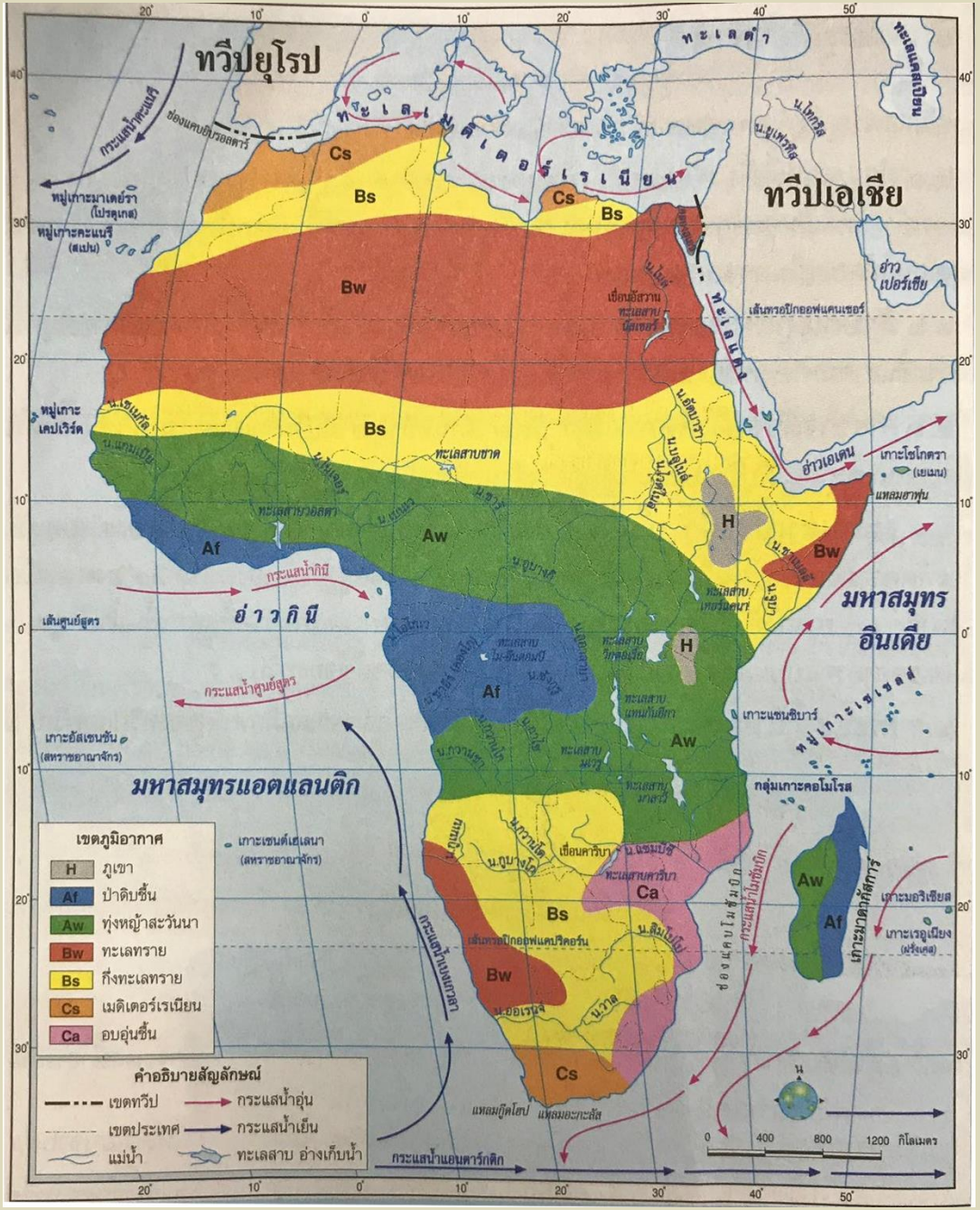
ได้แก่ ทะเลทราย สะฮารา ทะเลทรายลิเบีย ทะเลทรายนามิบ เป็นต้น มีอากาศร้อน และแห้งแล้ง เป็นเขตที่มีปริมาณน้ำฝนต่ำมาก

ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

เขตภูมิอากาศเมดิเตอร์เรเนียน

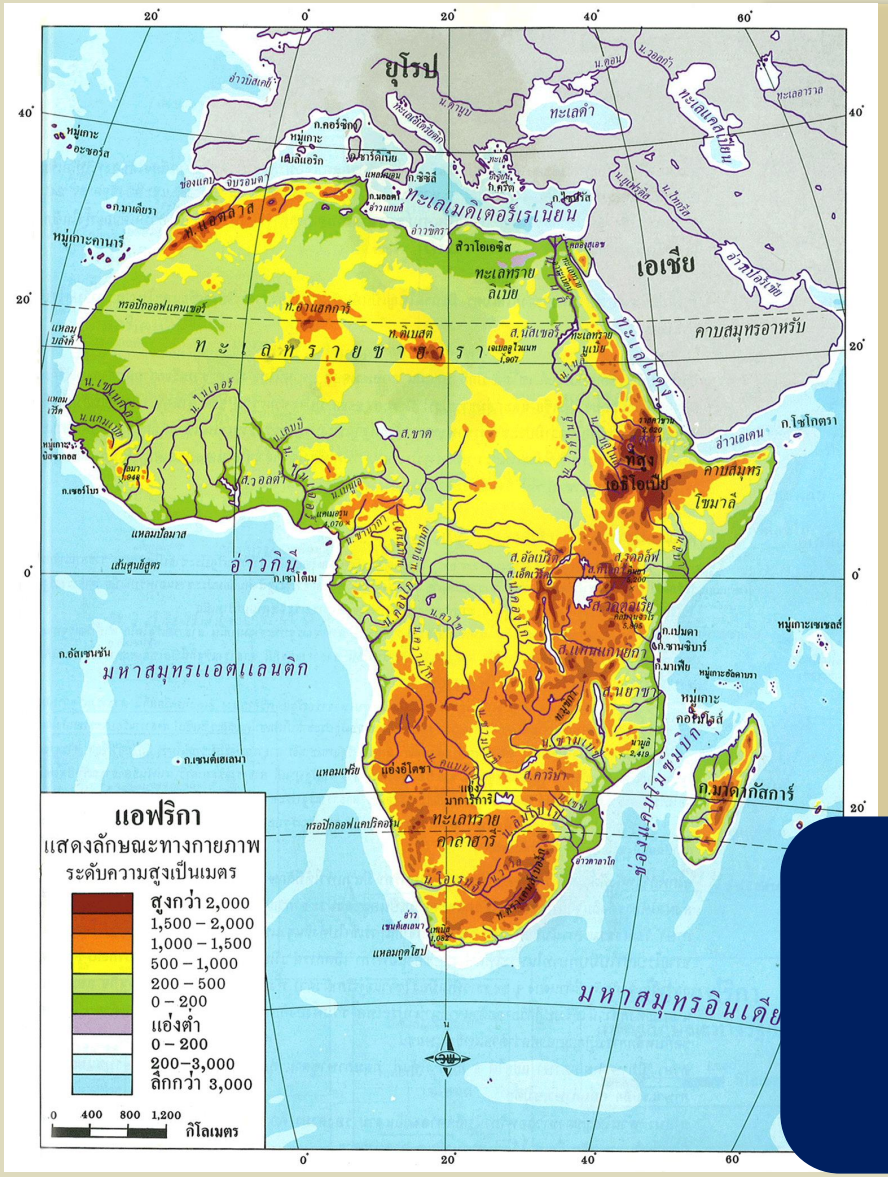
ได้แก่ ดินแดนทางตะวันตกเฉียงเหนือบริเวณริมฝั่งบาบาร์รี และตะวันตกเฉียงใต้ของทวีป

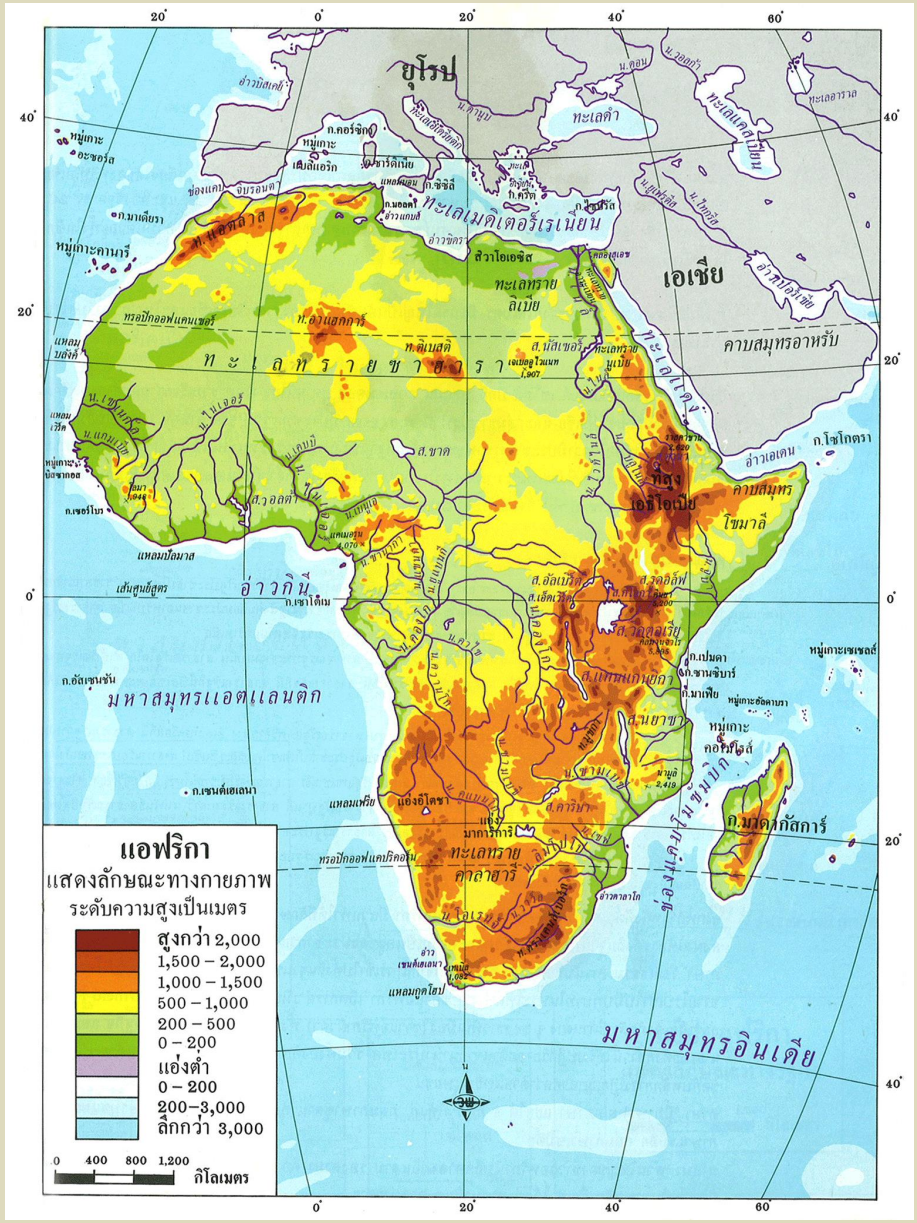

ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

เขตภูมิอากาศอบอุ่นชื้น

ได้แก่ บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ และภาคใต้ของโมแซมบิก มีลักษณะอากาศอบอุ่นและชื้น ฝนตกในฤดูร้อนและอบอุ่นในฤดูหนาว อุณหภูมิปานกลาง

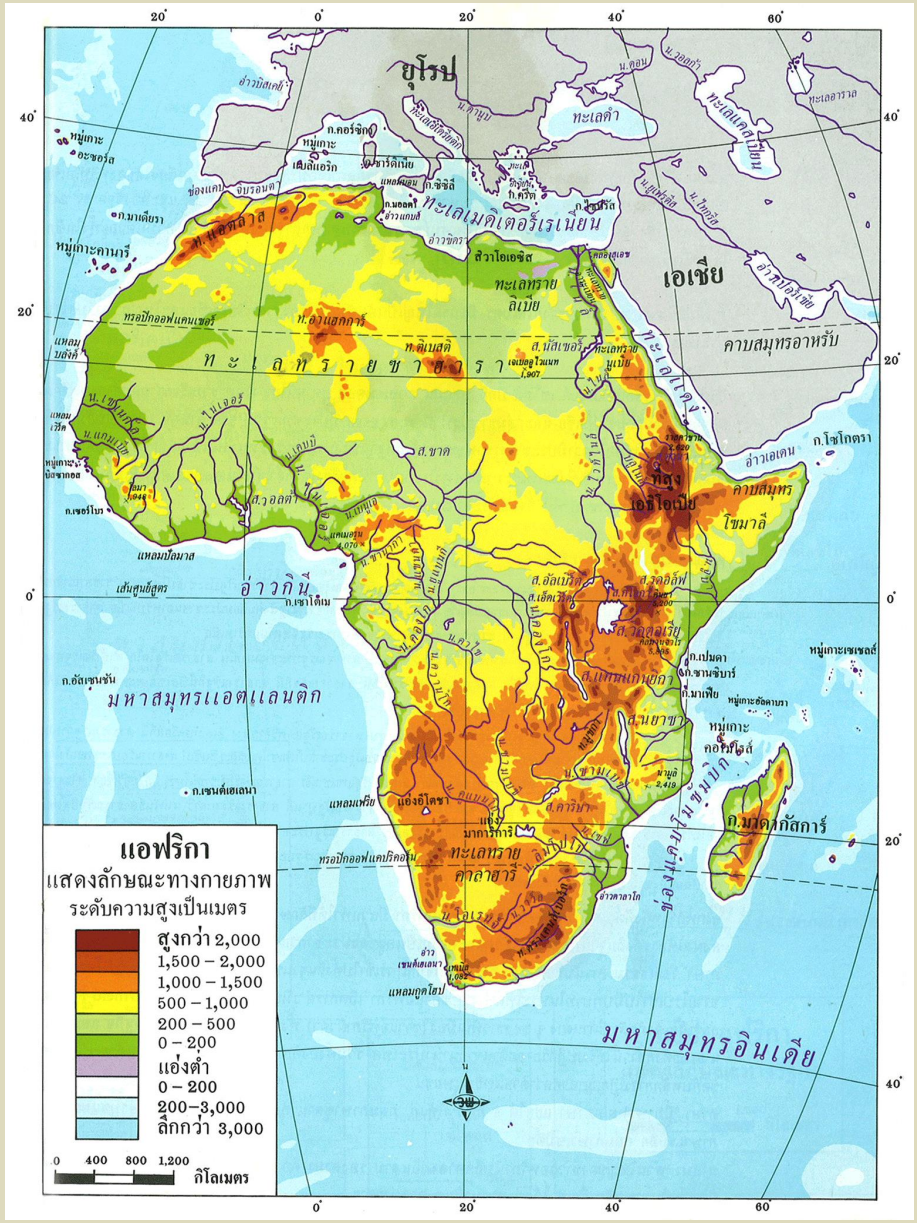

แอฟริกา
แสดงลักษณะทางกายภาพ
ระดับความสูงเป็นเมตร
สูงกว่า 2,000
1,500 – 2,000
1,000 – 1,500
500 – 1,000
200 – 500
0 – 200
แอ่งต่ำ
0 – 200
200–3,000
ลึกกว่า 3,000
0 400 800 1,200
กิโลเมตร
ยุโรป
เอเชีย
ทะเลทรายซาฮารา
มหาสมุทรแอตแลนติก
มหาสมุทรอินเดีย
คาบสมุทรอาหรับ
ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
ทะเลแดง
ทะเลสาบวิกตอเรีย
ทะเลสาบชาด
ทะเลสาบมาลาวี
ทะเลสาบทังกันยิกา
ทะเลสาบคาริบา
ทะเลสาบมาการิการ์
ทะเลสาบคาลาฮารี
ช่องแคบโมซัมบิก
ที่สูงเอธิโอเปีย
ภูเขาคิลิมันจาโร
ภูเขาเคนยา
ภูเขาเอลกอน
ภูเขาเอลกอน
ภูเขาแคเมอรูน
ภูเขาเบนู
ภูเขาเอเลกอน
ภูเขาเอลกอน
ภูเขาเอลกอน
ภูเขาเอ

เฉลยใบงาน

1. เนื่องจากทวีปแอฟริกามีที่ตั้งอยู่ทั้งในซีกโลก.....และซีกโลก..... โดยมีเส้น.....ลากผ่านกลางทวีป จึงทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขต..... ..... มีเพียงบางส่วนอยู่ในเขต..... ..... ได้แก่ตอนเหนือสุดและตอนใต้สุดของทวีป

เฉลยใบงาน

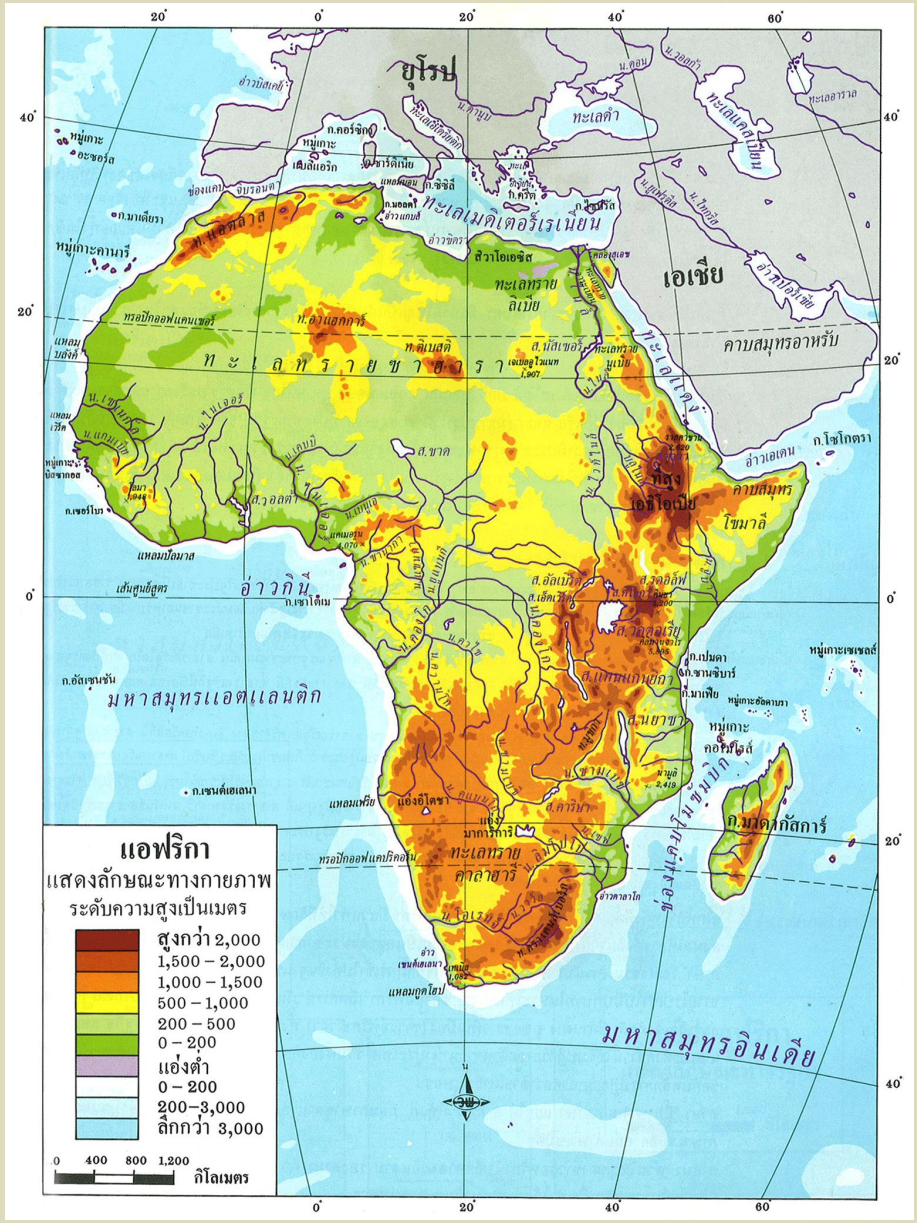

2. พื้นที่ประมาณ..... ใน.....ของทวีปแอฟริกาเป็นเขต.....ชายฝั่งไม่ค่อยเว้าแหว่งมีอ่าวและคาบสมุทร ..... รวมทั้งมีเส้นศูนย์สูตรลากผ่านกลางทวีปจึงทำให้พื้นที่ทางตอนเหนือและตอนใต้ได้รับอิทธิพลและความชื้นจากทะเล.....จึงกลายเป็น.....กว้างใหญ่

เฉลยใบงาน

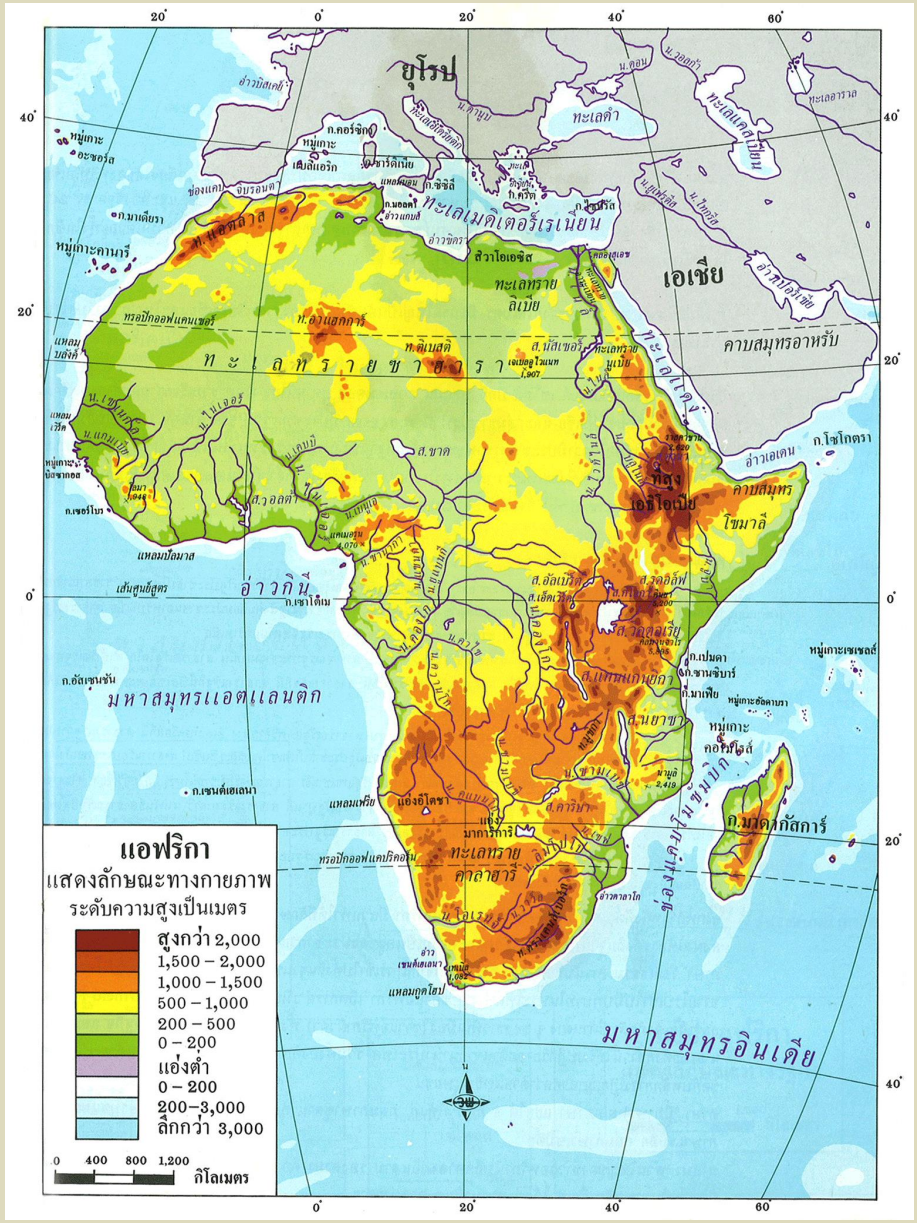
3. เนื่องจากมีเส้น.....ลากผ่านกลางทวีปทำให้เกือบทั้งทวีปตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลม.....ได้แก่ ลม.....ตะวัน..... เฉียง..... และ ลม.....ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะนำพาความ.....เข้ามาทางด้านทิศตะวัน.....เมื่อปะทะกับขอบที่ราบสูงจะส่งผลให้บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้มี..... แต่พื้นที่ด้านเหนือ และด้านใต้ของทวีปเป็นเขตเงาฝนจึงกลายเป็น.....

เฉลยใบงาน

4. กระแสน้ำที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อลักษณะอากาศทวีปแอฟริกา ได้แก่ กระแสน้ำเย็น.....ไหลเลียบชายฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณประเทศโมร็อกโกและทะเลทรายสะฮาราตะวันตก

เฉลยใบงาน

ทำให้บริเวณนี้มีอากาศ..... กระแสน้ำเย็น..... ไหลเลียบชายฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณประเทศแอฟริกาใต้และนามิเบีย ทำให้บริเวณนี้มีอากาศ.....

กิจกรรม “มาแล้ว”

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม เพื่อร่วมกันศึกษาลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา โดยกำหนดให้แต่ละกลุ่มศึกษาลักษณะที่แตกต่างกัน และใช้ **ใบความรู้ เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา ประกอบการศึกษา ดังนี้**

กิจกรรม “มาแล้ว”

กลุ่มที่ 1 ภูมิอากาศแบบป่าดิบชื้น

กลุ่มที่ 2 ภูมิอากาศแบบมรสุม

กลุ่มที่ 3 ภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าสะวันนา

กลุ่มที่ 4 ภูมิอากาศแบบทะเลทราย

กิจกรรม “มาแล้ว”

กลุ่มที่ 5 ภูมิอากาศแบบกึ่งทะเลทราย

กลุ่มที่ 6 ภูมิอากาศแบบชื้นกึ่งเขตร้อน

กลุ่มที่ 7 ภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน

กลุ่มที่ 8 ภูมิอากาศแบบภูเขา

ใบความรู้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

ปัจจัยที่ควบคุมลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกาให้มีลักษณะแตกต่างกันตามภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้

1. ที่ตั้ง

เนื่องจากทวีปแอฟริกามีที่ตั้งอยู่ทั้งในซีกโลกเหนือ และซีกโลกใต้ โดยมีเส้นศูนย์สูตรลากผ่านกลางทวีป จึงทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตร้อน มีเพียงบางส่วนอยู่ในเขตอบอุ่น ได้แก่ตอนเหนือสุดและตอนใต้สุดของทวีป

2. ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ประมาณ 2 ใน 3 ของทวีปแอฟริกาเป็นเขตที่ราบสูง ชายฝั่งไม่ค่อยเว้าแหว่งมีอ่าวและคาบสมุทรน้อย รวมทั้งมีเส้นศูนย์สูตรลากผ่านกลางทวีปจึงทำให้พื้นที่ทางตอนเหนือและตอนใต้ได้รับอิทธิพลและความชื้นจากทะเลน้อยมากจึงกลายเป็นทะเลทรายกว้างใหญ่

3. ทิศทางลมประจำ เนื่องจากมีเส้นศูนย์สูตรลากผ่านกลางทวีป ทำให้เกือบทั้งทวีปตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมสินค้าได้แก่ ลมสินค้าตะวันออกเฉียงเหนือ และ ลมสินค้าตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะนำพาความชุ่มชื้นเข้ามาทางด้านตะวันออกเมื่อปะทะกับขอบที่ราบสูงจะส่งผลให้บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้มีฝนตกชุก แต่พื้นที่ด้านเหนือ และด้านใต้ของทวีปเป็นเขตเงาฝนจึงกลายเป็นทะเลทราย

ใบความรู้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

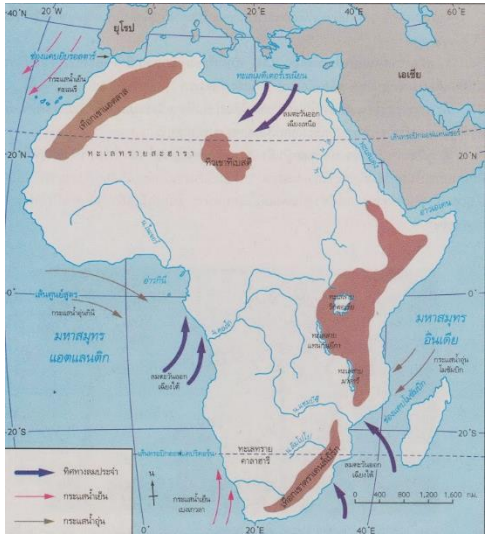
ใบความรู้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา

4. กระแสน้ำ กระแสน้ำที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อลักษณะอากาศของทวีปแอฟริกา ได้แก่

กระแสน้ำเย็นคานารี ไหลเลียบชายฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณประเทศโมร็อกโก และทะเลทรายสะฮาราตะวันตก ทำให้บริเวณนี้มีอากาศเย็นและแห้งแล้ง

- **กระแสน้ำอุ่นโมซัมบิก** ไหลเลียบชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ บริเวณชายฝั่งภาคใต้ของประเทศโมซัมบิกและตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศแอฟริกาใต้ ทำให้บริเวณนี้มีอากาศอบอุ่นชุ่มชื้น
- **กระแสน้ำเย็นเบงเกลา** ไหลเลียบชายฝั่งตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณประเทศแอฟริกาใต้ และนามิเบีย ทำให้บริเวณนี้มีอากาศเย็นและแห้งแล้ง

ภาพ : แผนที่แสดงทิศทางลมของทวีปแอฟริกา

ที่มา : https://docs.google.com/document/d/1KJv_PFI7LuUCNe1MmdjqRbCXCAdC6KNGooXEVEaOoM8/mobilebasic

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

กิจกรรม “มาแล้ว”

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนดให้ ดังนี้

- ลักษณะสภาพอากาศ
- บริเวณที่พบ
- พืชพรรณที่พบ

แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา **นำเสนอหน้าชั้น**

+1 สรุปกิจกรรม

นักเรียนคิดว่าการที่**ทวีปแอฟริกามีความหลากหลายทางภูมิอากาศ**แบบนี้นั้น เราสามารถใช้ประโยชน์ในด้านใดได้บ้าง

.....

.....

+1

สรุปกิจกรรม

นักเรียนคิดว่าภูมิอากาศบางอย่าง เช่น ทะเลทรายนั้น ดูเหมือนจะไม่เป็นที่นิยมหรือเป็นสถานที่ที่ไม่สามารถนำมาพัฒนาได้ นักเรียนคิดว่าพื้นที่แบบทะเลทรายนั้นเราสามารถพัฒนาเป็นอะไรได้บ้าง เพื่อให้ประเทศที่อยู่ในพื้นที่ทะเลทรายมีการพัฒนามากขึ้นกว่าเดิม

.....

.....

คำถามชวนคิด

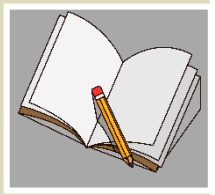
ความหลากหลายของภูมิอากาศ

ส่งผลให้เกิดความหลากหลายใดบ้างในทวีปแอฟริกา

ก่อให้เกิดความหลากหลายในด้านวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี

การคมนาคมขนส่ง เศรษฐกิจ การเกษตรกรรม ฯลฯ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้เรื่อง

ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

